

”Döda allt som rör sig”

Den osminkade sanningen om kriget i Vietnam

Bokanmälan och kommentar av Åke W Bergh

”Döda allt som rör sig”, var inget ovanligt amerikanskt fältradiokommando under Vietnamkriget. Särskilt för ”gunships”, tunga helikoptrar beväpnade med automatkanoner och en ”door gunner”, med golvfast monterad men väl rörlig tung kulspruta med en intensitet och eldkraft kapabel att slita folk i stycken på ett avstånd av 400 meter. Tillsammans med mindre helikoptrar för trupptransport och bevakning fanns fyra tusen av dem ständigt hängande i luften över lilla Sydvietnam.

Idén var att låta ”search and destroy”-plutoner med infanterister söka och locka fram VC – Viet Cong – den vanligen osynliga gerillan som rörde sig likt ”fisken i vattnet” mellan byarna. Minsta tecken till motstånd – in med eldsprutande helikoptrar. Hjälpte inte det sattes stridsflyg med napalm och splitterbomber in. Det storskaliga dödandet och förstörelsen sköttes av tyngre artilleri inklusive grovkalibrig eld från kanonbåtar utanför kusten. Bara man fick koordinaterna till byarna med de palmbladstäckta bambuhyddorna. Räderna med 52-or med sina heltäckande bombmattor planerades veckor i förväg. Åtta procent VC, d v s mindre än tio procent partisaner i förhållande till civila dödsoffer ansågs OK för Pentagons ”over-kill”-strategi. Så skulle Sydvietnam räddas från kommunismen.

Resultatet blev därefter: ”Efter att ha besökt Quang Tri-provinsen (i norr) 1973”, skrev Arthur Westing, en ekolog som tidigare tjänstgjort vid U.S. Forest Service och senare även vid Stockholms fredsinstitut, SIPRI:

“Frånsett ett års fronttjänst i Korea, tre senare besök i Indokina för att studera krigszoner i Kambodja och Sydvietnam var jag helt oförberedd på den förstörelse jag här såg, vart jag än vände blicken. Vår tur tog oss genom det mesta av låglandet och en del av centrala höglandet. Samma ändlösa panorama av kratermärkta fält, aldrig helt utom synhåll. Synbarligen utan en enda permanent byggnad lämnad intakt, urban eller lantlig: inga privatbostäder, inga skolor, inga sjukhus, inga bibliotek, inga kyrkor eller pagoder. Till detta alla broar och t o m kulvertar som bombats sönder och samman, inklusive provinsens enda järnvägslinje.”

Tre och ett halvt årtionde senare vittnar detta så onaturligt disfigurerade landskap, med alla rostiga fast ännu dödliga bomber som alltjämt påträffas här om krigets bestående effekter. Det skriver bokens författare Nick Turse från ett besök i Quang Tri 2008. Pham Thi Luyen från byn Trieu Ai – som vid massakern 1967 som trettonårig flicka blev föräldralös här – minns förödelsen vid krigsslutet: “landskapet var fullt av kratrar, inget annat ... klusterbomber överallt.” Nu står hennes hem intill en stor kratergrop som tjänar som gravfält. “Här finns bomber och artillerigranater överallt”, suckar hon. “Vi är rädda än idag.”

Bland de flygplan som förhärjade Quang Tri fanns de massiva B52-bombarna. I formationer om sex kunde de förstöra allt inom en “strike zone” dryga tre kilometer lång och en kilometer bred. USA-militären hävdade att B52-orna endast bombade obebodda trakter, men så enkelt var det inte, noterar Turse.

Bombmattorna täckte ofta byar, eller nära inpå för att döda. Amerikanske militärrådgivaren Gene Niewoehner klagade en gång 1972 över att B52-orna satts in över områden fyllda med civila. ”Vi varskodde om ett område i Quang Tri fulla av civila för fjorton dagar sedan, men det tog runt en vecka innan räddarna upphörde.”

126 615 bombanfall med B52-or

Mellan 1965 and 1973 noterade U.S. Strategic Air Command 126 615 B52-uppdrag, de flesta i Sydvietnam. Ljudlöst oanmälda kom de in på hög höjd och gav upphov till ett inferno på marken som ofta lämnat outplånligt traumatiska minnen hos dem som överlevde. En bybo beskrev hur chockvågorna dödade barn med blod sipprande ur öronen. Många bybor tillräckligt långt från ”the drop zone” att överleva de närmast obeskrivliga jordbävningsslika explosionerna lider alltjämt av allvarliga skador, och fyller sjukhus över hela landet. Detta således en bit in på detta århundrade.

B-52-or var inte den vanligaste ”strike aircraft”. För två tredjedelar av allt som släpptes ovanifrån användes mindre stridsbombare, såsom F-4 Phantom. Plan som strök fram i skyn lastade med högexplosiva bomber, napalm och andra ”antipersonella vapen”. Den geleartade eldfångda napalmen, anpassad att klibba fast på kläder och hud, nu modifierad att brinna hetare och längre än den variant som användes under andra världskriget.

Omkring 400 000 ton napalm uppskattas ha släppts över Sydostasien och dödade de flesta olyckliga som kom i dess väg. Fler än vart tredje offer dog inom 15-20 minuter, enligt en studie (!). Drygt sex av tio dog innan sårn läkts. För dem som inte direkt kvävdes eller brann upp kunde livet bli en levande död. Näsor, läppar, ögonlock och bröstvårtor kunde ha bränts eller smälts bort, skadad hud senare flaga av, närmast beskrivet i kemdoftande pulverform. Fotografen Philip Jones Griffiths förevigade för tidskriften Magnum flertalet sådana offer. Han skulle aldrig glömma ett barn han såg på napalmavdelningen på sjukhuset i Quang Ngai. ”Hans ögonlock var avbrända, hans näsa avbränd och hans läppar avbrända. Han var till hälften på väg att bli en döds-kalle, fast han levde än”, drar sig fotografen till minnes.

Till detta vit fosfor som utan att låta sig kvävas med vatten fortsätter att bränna sig igenom vävnaderna på ett sätt alltför bekant även för oss idag. Användning av stridsmedel med vit fosfor är enligt internationell lag förbjuden i alla tänkbara sammanhang, men vi läser ännu om hur det används av USA i Mellanöstern och av Israel i Gaza, och möjligen i andra konflikter.

Enda sättet att få hejd på den intensivt frätande hettan är att kväva den, beröva processen sitt syre. Det gjordes av bönder i Vietnam med blöt lera, vilket istället öppnade fritt fält för allehanda infektioner. Utan modern intensivvård överlever i stort sett ingen. De som ändå gör det lever livslångt vanställda med fruktansvärda ärr och handikapp. Turse beskriver en vuxen man som drabbats som barn och nu levde med halva ansiktet förlamat, som om ansatt av akut stroke.

I stort sett inga vapen eller annan destruktiv utrustning fattades i den amerikanska arsenalen, undantaget kärnvapen. Sammantaget inte desto mindre en förstörelse motsvarande många hundra Hiroshimabomber. Fjärrstyrda drönare fick här sitt elddop. Raketer, minor och en rad varianter av antipersonella bomber; flechette eller bombkanistrar med hundratals mindre behållare med hundratals små ståldankar eller fragment som för läkarteam och den modernaste akutvård tog timmar att avlägsna, om någonsin. På fältet endast en fördröjd men lika säker död.

22 miljoner bombkratrar

Bombkratrarna i Sydvietnam uppskattades vid krigsslutet till 22 miljoner, långt fler än en per (överlevande) invånare. Skogar avlövdades, brändes och förstördes med bulldozers. Tillsammans en enda kratermärkt miljökatastrof; risfält upprivna och de sinnrika bevattningssystemen utslagna. De husdjur som inte dödats dog snart i sjukdomar. Den för bönderna mest värdefulla vattenbuffeln något av favorit att skjuta prick på.

Det första amerikanska "search and destroy"-plutoner tog sig för i en rensad by var att massavlivna djuren, inklusive grisar och fjäderfän. Allt i regel avslutat med att sätta fyr på alltsammans med sina Zippo-tändare. De bönder som ändå inte flydde drabbades inte bara av den ständigt återkommande militär terrorn, nu även av nya ogräs och inte minst insekter och annan ohyra. Sjukdomar grasserade, inklusive cancer. Det som varit ett smaragdgrönt tropiskt paradiset snart en skövlad kemisk öken.

Inte ens städer sparades. I motattacken efter Tet-offensiven bombades hela den exklusiva stadsdelen som uppförts i Saigon för att symbolisera det nya fria Sydvietnam. Dess USA-vänliga befolkning nedmejad i rensningsaktioner då röken väl skingrats. Sköts på öppen gata där de irrade omkring och letade efter anhöriga eller bara försökte rädda tillhörigheter. Endast kvarteren runt den sex våningar höga bunkerbyggda amerikanska ambassaden återstod intakta.

13 år av krig i Indokina

USA:s i praktiken 13 år långa krig i Indokina avslutades efter fem års "fredsförhandlingar" i Paris, från 1970 till 1975. Anförda av Vita husets *evil genius* dr Kissinger som utnyttjade denna krigets kanske blodigaste fas till att terrorbomba Nordvietnam tillbaka till stenåldern. (Redan tidigare inledde han i samma syfte sina sex år långa "hemliga" bombningar av Kambodja, se nedan.) I praktiken dock med att nordvietnamesiska stridsvagnar brakade igenom grindarna till presidentpalatset i Saigon. Den amerikanska ambassaden hade då redan under tumultartade former hunnit helikopterevakueras. (Se de obeskrivliga scenerna från takterrassen på YouTube.)

Bokens författare Nick Turse föddes samma år, 1975, sedermera med doktorsgrad från Columbia University på Manhattan, NYC. Senare knuten till vänstersiten Tom Dispatch där han alltså är aktiv med grundaren Jonathan Schell*, en gång krigskorrespondent i Vietnam. År 2002 började Turse begära ut nyss hemligstämplat material om USA:s krig i Vietnam (det Amerikanska kriget alltså benämnt av vietnameserna) och intervjua en uppsjö av veteraner. Samt till och med läsa serietidningar. Vad vi här ser är tio års arbete

att finna sanningen; hur det verkliga Vietnamkriget bedrevs. Bortom propaganda och fiktion.

Det senare såsom dr Manhattan, en hjälte som förekom i 80-talets i amerikanska serievärld. En variant på Stålmannen som i reviderad önskeversion av Vietnamkriget skildras likt en gudalik atomdriven superhero vars närmast allsmäktigt destruktiva krafter skrämmer slag på vietnameserna. De underkastar sig hans övermakt och tre månader efter hans ankomst är konflikten över.

I verkligheten hjälpte inte ens Hollywoods John Wayne och hans Gröna baskrar. Sly Stallone, trots alla sina svällande muskler och Björn Borg-stylade pannband, kunde senare bara lufsa runt i skogarna och muttra om sveket mot alla kompisarna i vietnamesisk fångenskap. De som fick sina hjärnor urblåsta av gooks-kommunisterna i deras grymma lekar med rysk roulett. Se Oscars-belönade The Deer Hunter, en biosuccé fast ett rent fantasifoster erkänner nu Hollywood.

Vietnameserna lät sig aldrig betvingas av en aldrig så övermäktig amerikansk krigsmaskin. Amerikansk helt överlägen "firepower" och B52-or mot primitivt utrustade pyjamasklädda "Viet Cong" i Sydvietnam samt jämförbart klen rysk/kinesisk-utrustade reguljära Nordvietnamiska armé. Med ett minimalt flygvapen helt inställt på försvar lyckades nordsidan ändå skjuta ner en och annan B52:a med sina ryska SAM-raketer i slutet av kriget. USA svarade med att minera Haiphongs hamn. (Palmer parallell till kända nazidåd julen 1972 det oförskämdaste man hört i Washington.) Ett föraktligt barfotagång mot världens största och mest avancerade krigsmaskin.

Robert McNamara handplockades under krigets upptakt först som rådgivare till president Kennedy från Ford Motor Company, senare försvarsminister under Johnson. Att administrera krig var något denne whiz-kid lärt sig under andra världskriget. Nu med modernare datorstyrda hjälpmedel kunde kriget automatiseras likt industriproduktion, ansåg han. Ren ingenjörskonst med in-outputbaserade formler. När all denna "vetenskap" ändå fallerade ökades bara dosen sprängkraft. Lägst prioritet i dessa tekniska beräkningsformler hade sydvietnamesiska civilbefolkningen, den man sade sig vilja rädda från det onda Nordvietnam.

När McNamara på äldre dar ömkligt ångestfullt ordade om att alltsammans egentligen var ett tragiskt misstag, möttes han mest av förakt. En enstaka röst i öknen, en av de få som överhuvudtaget uttryckt någon känsla av skuld och skam. Men detta var aldrig ett "tragiskt misstag" – allt skedde högst medvetet och kalkylerat och med full förståelse för konsekvenserna, menar Nick Turse. Lika säkert som alla senare illdåd i Irak och annorstädes; vit fosfor och splitterbomber sprids inte av misstag. Krigets likhögar växer inte av sig självt.

Det som ändå beklagades var förlusten av amerikanska liv. De flesta unga fattiga svarta och landsortens "poor white trash". Mer privilegierade såsom blivande presidenterna Clinton och Bush jr fann sätt att slippa riskera sina värdefullare liv i Vietnams djungler. Med att inkallelsesystemet slopades efter

skotten vid Kent State University 1970, då nationalgardet sköt ihjäl flera studenter, upphörde också i stort sett studentprotesterna.

General Westmoreland som ny ÖB för krigsinsatsen i Vietnam började med att konsultera Douglas McArthur, den under andra världskriget legendariske generalen och betvingaren av Japan. Asiaterna var mest rädda för tungt artilleri fick han veta. Så in med tungt artilleri och stridsvagnar, uppbackat av slagskepp och hangarkryssare utmed kusterna. B52-orna flögs in från Guam och Okinawa. Klartecken för fullt krig ordnade USA själva genom ett påhittat ”Tonkin-intermeso”, idag kanske världens mest berömda ”false-flag operation”.

Det här var jetåldern då folk för första gången kunde ta sig från ena sidan klotet till den motsatta över dagen. Även pressen flög flitigt kors och tvärs. Jag minns DN:s Sven Öste som såg sig nödgad att bevista McNamaras presskonferenser på Hawaii. Men goda nyheter ur amerikansk synvinkel kan McNamara aldrig ha serverat där. Allt gick nämligen käpprätt fel. Ingen eskalering, den enda medicin ordinerad, hjälpte. Till sist hade USA 550 000 man på plats, halva sin flotta och vart tredje stridsflygplan. Den förödmjukande Tet-offensiven i januari 1968 fick CBSs Walter Kronkite att råda president Johnson att blåsa av detta gigantiska mission impossible. Då det ändå tog slut sju år senare hade det på ort och ställe engagerat totalt tre miljoner amerikaner.

Detta för en liten skitnation i Asien som president Johnson såg saken, en fjärderangens bondestat enligt Kissinger (degraderad till femterang vart det led). En fullskalig invasion av Nordvietnam dock ingen god idé. Det skulle ha krävt flera stora utskrivningar av värnpliktiga, men slynglarna på universiteten brände redan sina *draft cards* och de svarta ghettona var redan hårt skattade (medelåldern för en svart frontsoldat i Vietnam var 18 år). Och antikrigsdemonstranterna i Washington blev bara alltfler. Till på köpet skulle nog Kina inte ta så lätt på en invasion av sitt grannland. Ett potentiellt nog så svår nöt att knäcka när man nu svårigen ens kunde mästra lilla Sydvietnam. Bara en aspackad Nixon i Vita Huset kan ha övervägt kärnvapen.

DN:s Sven Öste drabbades under sin bevakning av ”konflikten” så småningom av kollaps; han tålde inte se dessa vietnamesiska barn som när som helst och hur som helst kunde dödas av amerikanska trupper. (Jag hörde honom själv skildra sin mentala plåga, på studentkåren.) Aftonbladets Herman Lindkvist, denne son av en socialdemokratisk pressekreterare vid ambassaden i Helsingfors där han växte upp, drabbades istället av en plötslig misstro mot all ”socialism”. En djup ideologisk omvändelse akut framsprungen under sin tid hos den av Röda khmererna belägrade franska ambassaden i Phnom Penh, läser jag i hans memoarer.

Men barnen i Vietnam var illa ansatta. Något av att skjuta råttor på en sophög som amerikanerna upplevde det. Något man roade sig med som tidsfördriv, som underhållning. Sina allt större sopberg vaktade man av någon anledning ofta som vore de guldtackor, ätbara sådana. När svältande barn sökte sig till dem för att finna föda var de lovligt byte för prickskytte. Längs vägarna kunde passerande trupper kasta allt från ölburkar till tårgasgranater på dem. Eller bara

krossa dem med tunga fordon där de uppehöll sig längs vägkanterna. Mest kul hade en soldat som på sin fritid tillgrep ett tungt fordon och manglade allt i sin väg i en sorts ”joy ride”. På bara på en kort vägsträcka lyckades han döda åtskilliga män, kvinnor och barn. Han åtalades men fallet avskrevs.

Se även en ung John Kerry på YouTube vid ett senatsförhör där han vittnar om en provkarta amerikanska brutaliteter. Bl a dekapitering, d v s halshuggning. På medeltida vis kapade amerikanska soldater huvuden på döda och trädde dem på påkar eller störor för att skrämja gerillan eller de lokala bönderna. Andra, i en modernare form på samma tema, surrade lik på fordon och paraderade genom städer och byar för att sända ett liknande budskap. Kroppsdelar kapades regelmässigt som souvenirer. Öron, fingrar, skallar och t o m penisar.

General Patton Jr., son till den berömde generalen från andra världskriget, var känd för sin dödsskalle. Främst som skrivbordsdekoration men även något han förde med sig på olika evenemang. Soldaterna bar ofta kameror och fotade allt som oftast sina massakrer. Till skillnad från offren, med tiden, doftlösa bilder man även skickade hem. Måhända för att visa kompisarna hur kul man hade här. Allt utan påföljd; ingen anmäld för illdåd i de dokument Turse studerat bestraffades någonsin.

Med ett notabelt undantag: Mai Lai-massakern avslöjat i medierna av Seymour Hersh. Löjnant Calley, (jag skickade iväg en god son och han kom hem som massmördare, hälsade hans mor Hersh på familjens hönsfarm) blev ett namn på löpsedlarna. Men långt ifrån ett undantag, bara ett ruttet äpple bland alla andra i tunnan, menar Turse: massmord var legio och redan sanktionerade uppifrån. Calley bara en lämplig syndabock. Han släpptes snart fri.

Kvinnor och barn fick som antytt sin beskärda del; vid krigslutet fanns så många som en halv miljon prostituerade unga kvinnor i Vietnam. De inte direkt engagerade inom sexindustrin fann andra servicejobb för den amerikanska krigsmaskinen, de enda jobb som stod till buds. Många blev ”barflickor”, uppsminkade i minikjolar. Andra ”hootch maids” som bl a skötte tvättdetaljen för amerikanska soldater. Andra åter jobbade på de amerikanska baserna, fyllde sandsäckar, serverade mat i mässen, sålde läsk till trupperna på fältet eller knark maskerat som cigaretter.

Flyktbarn måste tjäna pengar till sina familjer. Många blev tiggare, ficktjuvar eller bara småtjuvar. Andra hembiträden, skoputsare och sopletare. Så gäng av gatubarn och desertörer som fyllde städerna likt ”härjande vargflockar”. År 1972 fanns i Sydvietnam åtminstone hundratusen barn skilda från sina föräldrar, snart berövade sina lantliga traditioner med sin betoning på fromhet och vördnad för de äldre. Till och med inom den högre utbildningen grasserade förfallet. Då studenter vid Saigons lärarhögskola tillfrågades välja 15 attraktiva yrken valde nästan ingen läkare, ingenjör eller vad de själva studerade, till lärare. Avlönade ”jobb” vilka det amerikanska kriget nu erbjöd i så rikt övermått: skoputsare, tvättbiträden, biltvättare och allestädes närvarande barflickor stod högst på önskelistan.

All amerikansk militär indoktrinering ren lobotomi, beskriver Turse. Från West Point till träningsläger för värnpliktiga. Allt dessa unga män, ofta tonåringar, lärt sig i skolan tappades ur kraniet och ersattes med "kill, kill, kill" som skreks ut redan till morgongympan. I detta tillstånd av renskrubgade zombies redo att avsändas att tampas med seglivad ohyra i ett av världens fattigaste hörn. (En åsikt ingalunda begränsad till amerikaner; "ohyrebekämpning", enligt en hälsovårdsinspektör från Tyresö jag hade oturen att träffa på Mallorca.)

Övergripp och massmord av civila skedde regelmässigt, i fullt samförstånd med militärledningen i Pentagon och högre upp i Vita Huset, menar Turse. Få generaler pratade öppet om slant-eyes, gooks eller kinks. Inte offentligt men väl informellt. Det var bara den generella pr-maskeraden: allt skydd av civilbefolkningen negligerbar. Några spridda utdelningar av matpaket och skolböcker från USAID, förevisat media via pr-detajlen.

I de "strategiska byar" som skulle skilja fiskarna från vattnet, d v s folket från Viet Cong, i praktiken koncentrationsläger, svalt de hemlösa bönderna bakom taggtråd. Tog de sig ändå ut och hem till sina nedbrända byar där de levde i generationer och där deras anhörigas gravar fanns, utgjorde de lovliga måltavlor för allt i lufrummet, sjösidan eller man kunde döda dem direkt på marken. Allt en enda *free fire zone*. Flygbladsbombningar i varnande syfte futila; många i byarna kunde inte ens läsa.

Totala antalet civila döda hänger i luften. Nick Turse nämner officiella två miljoner (dödade amerikanska civilister noll). Det kan lätt ha varit åtskilligt fler. Till det alla skadade, i generationer framåt; alla missbildade barn som alltjämt vårdas efter att tidigare generationer fått sin genetiska kod kvaddad av avlövningsmedlet Agent Orange. Innehållande dioxin, ett av de värsta gifter vi känner. Så alla allvarligt skadade som mött en förtidig död, eller ännu "lever". Till det alla döda eller skadade av Kissingers bombningar av Nordvietnam och Kambodja. All ekonomisk misär och mentala efterverkningar att läggas till detta.

Någon skuld har USA aldrig accepterat. Efter att vietnameserna tåligt väntat på skadestånd, det man ansåg sig ha kommit överens om vid fredssamtalen i Paris, deklarerade president Carter 1977 helt sonika att något sådant var det inte tal om: skadan var ömsesidig. Kanske tänkte han på krigets alla kostnader i dollar och Nixons spolade guldmynntfot. Allt nu emellertid väl kompenserat med nya devalverade greenbacks med vilka man lät resten av världen dela notan. Alla miljarder nya petrodollar som snart återfyllde kassakistorna oräknade.

På den berömda granitmuren i Washington finns namnen på 58 000 döda amerikanska soldater – vietnameserna räknar kanske fem miljoner döda. Mördade av USA skulle nog många hävda och landet har ännu 40 år efter ödeläggelsen långt ifrån återhämtat sig. Mängden bomber som gick åt för att döda Vietnams folk har vi hört om förr: den överskrider vida siffrorna från andra världskriget. Istället för krigsskadestånd drabbades det befriade, äntligen enade Vietnam av amerikanska repressalier, blockad av förnödenheter, etc, etc. I Sverige ansåg den nya borgerliga regeringen att barnen där inte längre

behövde skolbokspapper och trappade snart nog ned Sidas ambitiösa Bai Bangprojekt.

I Kambodja myntade USA-propagandan snart, likt en skänk från ovan, uttrycket ”Dödens fält”. Khmererna hade efter segern – efter att USA under sex års tid systematiskt terrorbombat landet och dödat en stor del av dess befolkning – ohämmat mördat halva sin befolkning(!) Enligt Noam Chomsky ett gravt räknefel, en medveten överdrift enligt faktorn hundra till ett, d v s 30.000 mot tre miljoner. Dessutom, enligt William Shawcross *Sideshow – Kissinger, Nixon and the Destruction of Cambodia* (utgiven redan 1979) kan anklagelserna om det beramade ”dödliga övergreppet” med att tömma städernas befolkning med fog allvarligt ifrågasättas.

Efter Phnom Penhs fall (och vår korre Herman L. halvsvalt på franska ambassaden) fanns ingen mat. I och med att amerikanerna flytt scenen stoppade hela blodflödet upp, i dubbel bemärkelse. Alla livsmedelsleveranser avbröts till denna forna franskspråkiga kolonialhåla, som svällt ut till ett flermiljonhövdat flyktingläger vartefter bombningarna pågick. Med ovan beskrivning av krigets Saigon; kan någon föreställa sig en stad fylld av barflickor, skoputsare, ficktjuvar och biltvättare utan mat vara dömd till annat än snar sväldöd? (Läs även John le Carrés *The Honourable Schoolboy*).

Nick Turse *Kill Anything that Moves*, nu sent omsider presenterande den osminkade sanningen om kriget i Vietnam – i hela sitt vida scoop – kan väl mäta sig med Shawcross prisade verk. Med ampert notverk, lika faktaspäckad, välvalt och välskrivet. Vad som här tagits upp endast en bråkdel av alla vidrigheter, den ena värre än den andra. För oss svenskar som lärt oss vända andra kinden till, utan hat och hämnd, (vedergällning förbjuden i svensk strafflag) något fullständigt obegripligt. Ett krig vars enda syfte var döda och förstöra så mycket som möjligt enligt någon slags dominoteori. Enligt Chomsky helt kalkylerat; efter Vietnam vågade inga grannländer utsätta sig för samma förödande behandling.

KILL ANYTHING THAT MOVES – THE REAL AMERICAN WAR IN VIETNAM
av Nick Turse, Metropolitan Books Henry Holt and Company, New York 2013, 372 sidor

*Jonathan Schell 1943-2014. Författare av bl a bestsellern **The Fate of the Earth** (1982)